

„...ÉPÍTÜNK A MÚLT ÉRTÉKEIRE, ÉREZZÜK A JELEN HATÁSAIT”

A gyakorlóiskolák portréjának megrajzolásakor ezúttal Szarvasra látogattunk. Egy olyan intézmény bemutatására nyílt lehetőségünk, ahol az óvodai nevelés és az iskolai oktatás, nevelés szoros egymásra épülésben valósul meg, s bizony az innovációk is követésre méltóak. A Szent István Egyetem Gyakorlóóvoda és Gyakorló Általános Iskolájának igazgatójával, Bíró Gyulával beszélgettünk.

ROZMÁN LÁSZLÓ

– Kérem, mutassa be az iskolát, annak történetét!

– Intézményünk a Dél-Alföld nyugati kapujában, Szarvas város sokszínű és magas színvonalú közoktatási rendszerét színesítő intézmény. A közel kétszázhusz gyermek nevelését, oktatását ellátó intézmény fontos az óvodapedagógus- és tanítóképzés gyakorlati színtereként, illetve a módszertani innovációk fejlesztésének gyakorlati munkájában.

Szoros szimbiózisban létezünk a Szent István Egyetem Alkalmazott Bölcsészeti és Pedagógiai Karával. A felsőoktatási integráció több jogelődöt is eredményezett a mai kari struktúrát megelőzően, így a fenn tartók köre is rendkívül változatos volt. A gyakorlóintézmény kezdetben gyakorlóóvodaként működött a főiskola alsó szintjeit megtöltve, majd 1979-ben költözhetett egy, a mag korában rendkívül korszerű és esztétikus épületbe. Az óvodai nevelésben megjelenő speciális programok továbbbepítésével kiemelt terület a környezeti nevelés, a hagyományörzés, az értékközpontú élménypedagógia. 1992–93-ban került kidolgozásra – a főiskola szaktanszékével közösen – óvoda-iskolai programunk, amellyel zökkenőmentessé válhatott a gyermekcsoportok beiskolázása, az óvó és tanító végzettséggel dolgozó kollégáink óvodáskortól az iskola második osztályáig részesévé lettek a gyermekek pedagógiai mindennapjainak. A 90-es évek közepétől a tetőtér beépítésével lehetőség nyílt, hogy az iskolai osztályok tovább bővíthessenek, így korszerű környezetben, gazdag tárgyeszköz-felszereltségű iskolában

működhetett a négy osztályunk. Pedagógusaink folyamatos képzéssel, önképzéssel próbálnak szakmai mintát adni a jövő pedagógusjelöltjeinek. A gyakorlati képzés feladatai mellett bekapcsolódnak a hallgatók speciális képzésének gyakorlati munkájába is. A rendszeres továbbképzések, gyakorlati bemutatók, módszertani kiadványok, videofelvételek segítik a karon folyó magas színvonalú elméleti képzést, a pályára készülő pedagógus hallgatók pályaeorientációját, hivatástudatának erősítését. Mind az óvodai, mind az iskolai intézményegységben most zajlik az országos tehetségpont-hoz való csatlakozás, a tehetségek beazonosítása mellett komplex tehetségfejlesztő programot dolgoztunk ki óvodára, iskolára. Intézményünk Zöld Óvoda és Ökoiskola, gyönyörű parkban elhelyezkedő épületegyüttes, amely lehetőséget biztosít rendkívül sokféle mozgásra, sporttevékenységre. Az iskolás gyermekek választhatnak a labdajátékok, minitenisz, tánc, aerobik mozgási lehetőségek közül, környezeti nevelési programunknak

megfelelően az erdei óvoda mellett erdei iskola is megszervezésre kerül. Intézményünk tagja a KOKOSZ-nak, így helyet ad az oktatóközpont működésének. Különösen büszkék vagyunk a családokkal való kapcsolattartásra, a nemcsak gyermek-, de család- és pedagógusbarát programjaink megszervezésére. A képességek, készségek komplex fejlesztése mellett az „embernevelés” pedagógiai gyakorlatának olyan megvalósítására, amelynek során a mentor pedagógusaink a képzési idő négy évében a hallgatóinkat rendkívül sokféle módon vonják be az intézmény mindennapjaiba. Ezzel segítve őket, hogy a jövőben ne csak az oktatás gyakorlatában legyenek kiváló pedagógusok, de a nevelés, a jövőbeni intézményük arculatában is meghatározó, innovatív szakemberek legyenek.

– Mit nyújt az iskola a gyakorlóiskolai léttel összefüggésben vagy esetleg azon kívül?

– A gyakorlóintézmények bizonyos tekintetben mások, de minden erejükkel nem akarnak mások lenni,

mint a közoktatási intézmények többsége. A minta átadása fontos, hogy a pályára kerülő fiatal pedagógus kollégák módszertani tárházukat javarészt a gyakorlóintézményben sajátítsák el. Ebben az „arckeresésben” és a pedagógussá válás folyamatában fontos, hogy a megfelelő patronálással minél többféle próbálkozása, szárnybontogató legyen hallgatóinknak. Jelenlétük színesíti az intézmény életét, a gyerekek szeretik és várják őket, hiszen nekik mindig valami mással, élményszerűbbel kell kirukkolniuk, nemcsak a gyakorlati jegyért, hanem a gyerekek szeretetének megszerzéséért is. Makarenko mondta: „Köve-telek tőled, mert tisztellek.” A gyermekközpontúság nem zárja ki, hogy tanulóink magas követelményszintnek feleljenek meg, de úgy, hogy a legváltozatosabb módszertani eszközöket használva szerethetővé tegyük az iskolát, az iskolai létet. Programjainkba nemcsak a gyermekeinket, de családjaikat is igyekszünk bevonni, és lehetőleg minden alkalommal hallgatóink is bekapcsolódnak a szervezési feladatokba, ezzel tanulva meg ennek az informális pedagógiai gyakorlatát. Iskolánk miliójében, pedagógiai gyakorlatában a gyermekek világához alkalmazkodik. Minden olyan többletet, szolgáltatást megkap intézményünkben gyermek és szülő, amire a rendkívül magasan kvalifikált pedagógus kollégák képzettsége, végzettsége, képessége alkalmassá teszi őket, s többletként profitálhatnak belőle tanulóink.

– *Milyen változtatásokat vezetett be, és milyen terveket dédelget a jövőre nézve?*

– A közoktatás gyakorlatából érkező igazgatóként, tanárként azt gondolom, bizonyos tekintetben másként látom a tanítóképzés gyakorlatát, és elsősorban azokra kívánok a jövőben erősíteni, amelyekre „élesben” a leginkább szüksége lesz hallgatóinknak, illetve az őket foglalkoztató munkáltatóknak. Tízéves pályafutásom alatt hét évet vezetőként dolgoztam. Bár a kor nem erény, de érezhetően

másfajta kommunikáció az, amivel intézményt kell „csinálni”. Szerkezeti bővítést tervezek a bölcsődei ellátás megszervezésével, illetve a felső tagozat fejlesztésével. Arculatváltással, az intézmény kommunikációjának gyökeres reformjával a fenntartható intézmény megvalósítását vagyok hivatott egy rendkívül szoros gazdasági környezetben megvalósítani. Ennek az intézménynek a neveltje vagyok és erre nagyon büszke. Nem ok nélkül. Talán. Látnom kellett későbbi egyetemi tanulmányaim során, hogy a gyakorlati képzés sehol nem olyan erős, mint az óvó- és tanítóképzésben, és ezt az értéket őrizni kell. Terveim megvalósításában partnerek a kollégáim, együtt építünk a múlt értékeire, érezzük a jelen hatásait, és elé megyünk a jövő kihívásainak. Pályázatomat egyfajta vállalásnak, szerződésnek is tekintem a fenntartó egyetemmel, a szülőkkel, munkatársaimmal és a hozzánk iratkozó gyermekekkel. Intézményünkről többet, és másként: www.gyakorloovi-suli.hu.

– *Milyen kapcsolatuk van az Apáczai Kiadóval?*

– Az Apáczai Kiadó bázisintézményként nem csupán használói, de fejlesztői is szeretnénk lenni a Kiadó tankönyveinek és elsősorban digitális kiadványainak. Az Apáczai Kiadó egyik erőssége, hogy kíváncsi és figyelembe veszi a pedagógus kollégák gyakorlati tapasztalatait, kritikáit. A jövőben szeretném, ha munkatársaim aktívabban részt vennének a tananyagfejlesztésekben, az IKT anyagok kidolgozásában, bemutatók tartásában. Terveim között szerepel, kapcsolódva az előbbi kérdéshez, hogy minél több szállal magunkhoz fűzzük és párbeszédben legyünk a többi közoktatási intézménnyel. Így szakmai workshopok, konferenciák, vitafórumok, módszertani továbbképzések, bemutatók megszervezését tervezzük ettől a nevelési évtől kezdődően, amelyben kiemelt partnerként számítok a Kiadóra mint az ilyen innovációk támogatójára és egyik generálójára.

– *Mit várnak a közoktatási rendszer megújulásától?*

– Diplomatikusan Epiktétosz filozófus gondolatát illeszteném ide, aki azt mondja: „Minden dolognak van egy vihető oldala, és vannak olyan oldalai, ahol nem megragadhatóak.” Sikertelenségeink legtöbbször abból származnak, hogy a sima oldalán kaparászunk az edényt, s nem keressük meg a fülét, aminél fogva felemelhetjük. Én már annak is örülök, hogy az oktatással és az oktatás rendszerével valaki foglalkozik. Ez az elmúlt évek különös adóssága. Ha oktatáspolitikus lennék, akkor azt kellene mondanom, hogy vannak olyan dolgok, amelyeknek alakítása, átalakítása, formálása hatalmunkban van, és ezekért felelősek is vagyunk.

– *Mit kellene a pedagógus életpályán változtatni?*

– Nem hiszem, hogy a pedagógus életpálya csupán bérek rendezését kell, hogy jelentse a gyakorló pedagógusok számára. A teljesítmény mérhető és elismerhető. Ennek jó eszköze egy ciklikusan ismétlődő minősítő rendszer bevezetése, amely segíti a pedagógus munkáját, de személyes nevelői szabadságát nem korlátozza. Ennél fontosabb azonban, hogy egy osztatlan pedagógusképzésben minőségi szűrőn kiválasztott hallgatók kerülhessenek a pályára és ezáltal újra presztízse legyen hivatásunknak. Az erkölcsi megbecsülésünket nem jogszabályok adják. Annak forrása mi vagyunk.